

Great Britain, Great theme!

Op basisschool De Archipel in Amsterdam wordt een schoolbreed thema 'Great Britain' uitgevoerd waarbij er extra aandacht is voor Engels in het aanbod. In dit artikel volgen er praktijkbeschrijvingen van verschillende klassen.

Annemarie Slagter-Kool & Ester van Oers

Basisschool De Archipel is een ontwikkelingsgerichte basisschool met VVTO (Vroeg Vreemde Taal Onderwijs) profilering. Een vraag die ons als gemengde school regelmatig wordt gesteld is of de ontwikkeling van de Nederlandse taal bij NT2 kinderen niet in het gedrang raakt door het vroeg aanbieden van Engels. Uit verschillende onderzoeken (Oskam 2005, Broekhof 2007) is gebleken dat dit niet het geval is. NT2-kinderen hebben in zekere mate een voorsprong op Nederlandstalige klasgenoten, omdat zij het proces van het leren van een vreemde taal al een keer doorgeemaakt hebben. Daarnaast hebben alle kinderen dezelfde startpositie wanneer het Engels echt eentalig wordt aangeboden, dat wil zeggen dat er op de momenten van Engelse les alleen Engels gesproken wordt. We zien dat de kinderen veel meer vanuit een gelijkwaardig niveau starten en NT2-kinderen tijdens de Engelse les soms het voortouw nemen. Daarnaast heeft het Engels als taal meer verwantschap met het Nederlands en minder met het Turks of Arabisch. Hierdoor is de overstap van het Nederlands naar het Engels veel minder groot dan van het Turks naar het Nederlands. De mate waarin een leerling de tweede taal (Nederlands) beheerst is dan wel van invloed op de mate waarin een leerling hier zijn voordeel mee kan doen bij het leren van Engels. Dus hoe beter de leerling Nederlands spreekt hoe meer voordeel dit heeft voor de Engelse taal.

Peter Rabbit in groep 1-2c

Vanuit het schoolbrede thema 'Great Britain' werken de kleutergroepen met het verhaal van 'Peter Rabbit'. Juf Eva en juf Greetje geven de kinderen tijdens de startactiviteiten veel input om de kinderen bekend te maken met het verhaal.

Er komt een echt konijn op bezoek in de klas en collega juf Joan nodigt iedereen uit voor een bezoekje aan haar moestuin. Daar zien we allerlei soorten groenten die ook in het verhaal van Peter voorkomen. Juf Eva maakt veel foto's, en terug in de klas worden de namen van de groenten gekoppeld aan de foto's met daarbij ook de Engelse namen: 'carrots', 'lettuce', 'onions' en 'broccoli'. Mats komt met het idee om de groenten ook zelf te knutselen zodat de kinderen er in de klas ook

mee kunnen spelen. Samen kijken ze in het verhaal welke groenten er nodig zijn en die worden als kaart gelamineerd om zo steeds opnieuw te kunnen gebruiken.

Juf Greetje vult de zandtafel met potgrond en al snel ontstaat hier het verhaal van Peter Rabbit. In de kring bespreken we wat we nog nodig hebben om het hele verhaal na te kunnen spelen, mét Engelse woorden. De betrokkenheid is groot en we horen enthousiaste verhalen van ouders die ook thuis de Engelse woorden terughoren. Juf Greetje leest het verhaal meerdere malen voor in het Engels en in het Nederlands. Het is heel mooi om te zien dat ook de kinderen met een kleinere woordenschat de Engelse woorden

prima oppikken en steeds meer actief gaan gebruiken. Rabbit en carrot zijn veel gehoorde woorden in de klas. Er is veel ruimte voor de verschillen tussen de kinderen. Zo maakt Lize dankbaar gebruik van de opgehangen verhaallijn, terwijl Dina het heel fijn vindt wanneer de juf haar met korte zinnen souffleert en zij de rolgebonden handelingen hierbij kan uitvoeren. Lucy is een verlegen meisje met een Engelstalige achtergrond. Zij bloeit helemaal op tijdens dit thema en neemt een leidende rol tijdens het spel waarin ze andere kinderen ondersteunt bij de rollendialogen. En ze helpt zelfs juf wanneer ze echt niet weet wat ook alweer een courgette is in het Engels (zucchini).

Smullen in groep 3

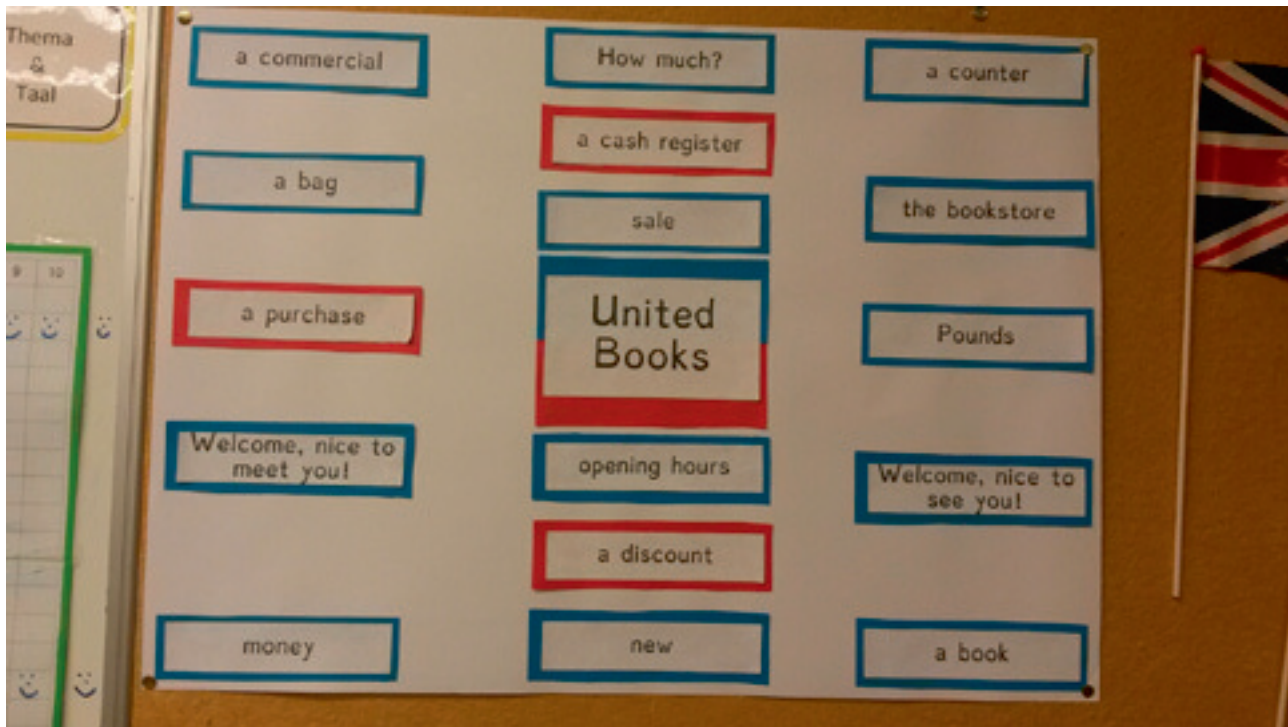
In groep 3 bij juf Daphne wordt er hard gewerkt in 'The Bakery'. Er wordt van alles gemaakt en gedaan om het spel zo echt mogelijk te maken. Vanuit de kring wordt er besproken wat je in een bakkerij allemaal nodig hebt. Er worden taarten, koekjes en gebakjes gemaakt, maar ook het spel wordt uitgebreid besproken. De kinderen vragen zich af wat ze nodig hebben om in de bakkerij te kunnen werken of om als klant langs te komen. Vanuit deze vraag worden er Engelstalige bordjes gemaakt voor in de etalage van de winkel. Daphne breidt de woordenschat van de leerlingen uit door zich hardop af te vragen of er in de bakkerij ook lekkere bolletjes te koop zijn. Bolletjes zijn er zeker maar het Engelse woord hiervoor is nog niet bekend. De juf zegt het woord en de kinderen zeggen het na. Vol enthousiasme maakt Niek vervolgens een nieuw bordje voor in de etalage wat zegt: 'buns'. De winkel wordt met de dag uitgebreid. Er komt een grote poster te hangen met in het Engels de openingstijden. Als ik langskom om een paar fotootjes te maken vertelt Allan mij dat The Bakery pas om 'ten o'clock' opengaat. Als ik vervolgens om tien uur terugkom om wat

lekkers te kopen ervaar ik dat de leerkracht ontzettend veel impulsen heeft gegeven om de kinderen verder te brengen in hun spel. Zo wordt er niet betaald met euro's maar met ponden, worden er bonnetjes uitgeschreven en worden de kassahandelingen bijna volledig in het Engels gedaan. De kinderen in groep 3 spreken steeds meer op zinsniveau. Losse woordjes worden steeds vaker korte zinnen. Tijdens de thema-afsluiting zijn de leerlingen volledig in hun rol. Doordat het Engelse aanbod zo zichtbaar in de klas hangt is het voor de ouders in één oogopslag duidelijk wat de kinderen tijdens het thema hebben geleerd. Daardoor is het voor de vader van Ahmed makkelijk om mee te gaan in het spel en bij zijn zoon een lekker doosje met chocolaatjes te kopen: "Five chocolates please!"

Groep 6 meets Robin Hood

In de groep 6 van juf Kelly wordt het verhaal van Robin Hood als uitgangspunt gebruikt. De Engelse taal komt al direct de klas in doordat het verhaal door de leerkracht wordt voorgelezen. Het komt gedurende het thema steeds terug maar dan elke keer met een ander doel. Op een middag gaat Juf Kelly met een klein groepje aan de slag. De kinderen lopen, als in een soort stoelendans, om de instructietafel heen. Op de tafel liggen kaartjes met allemaal Engelse woorden. Als de kinderen een woord horen en dat kunnen koppelen aan het geschreven woord op de tafel mogen ze het kaartje pakken. Ze willen natuurlijk de eerste zijn en daardoor zijn ze enorm gefocust. Er wordt vol spanning gegiecheld en Jaimy laat een luide 'Yes' horen als hij als eerste het woord 'castle' heeft gevonden. De leerkracht herhaalt het woord van het kaartje en de kinderen zeggen het na. Ze besteedt op dit moment extra aandacht aan de Engelse uitspraak en benoemt dat dit afwijkt van de Amerikaanse uitspraak die ze meestal op de radio en televisie

horen. Tijdens dit spannende spel maken de leerlingen in groep 6 de stap van het spreken en luisteren in het Engels, naar het lezen van deze taal. Juf Kelly heeft de woordkaarten weloverwogen gemaakt. In eerste instantie zitten er alleen zelfstandig naamwoorden in, maar al vrij vlot wordt dit uitgebreid met andere woordsoorten waardoor de kinderen aan het einde van het thema ook bekend zijn met woorden als 'poor' en 'next'.

The Bookstore in groep 7

In groep 7 wordt het thema gestart met een tafel vol met boeken. Terwijl de leerlingen met elkaar in de kring zitten verschijnt er op verschillende gezichten een blik van herkenning. Ze zien Harry Potter, Oliver Twist en ga zo maar door. Als juf Annemarie Stephanie uitnodigt om een boek te pakken dat haar aanspreekt komt ze er al snel achter dat het boek in het Engels is geschreven. Er ontstaat in de groep een nieuwsgierig geroezemoes. Zouden die drie dikke boeken van 'The Lord of the Rings' ook in het Engels geschreven zijn? Vol verbazing wordt er in gebladerd. Al gauw is de groep het erover eens. Ze gaan onderzoek doen naar Engelse schrijvers. Er wordt een opsomming gemaakt. Enthousiast gaan ze aan de slag en volgen er mooie onderzoeksvragen, zoals hoe een schrijver zijn personages kiest. Er wordt afgesproken om informatieboekjes over de schrijvers te maken die vervolgens in 'The Bookstore' verkocht kunnen worden. Ze besluiten met elkaar dat de eerste pagina van het informatieboekje, de pagina met daarin de persoonsgegevens van de schrijvers, in het

Engels wordt gemaakt. Ze zijn bekend met termen als 'day of birth', 'place of birth' maar weten nog niet zo goed hoe ze hier vloeiende zinnen van kunnen maken. In een daaropvolgende les biedt juf Annemarie een voorbeeldtekst aan waarmee ze direct aan de slag gaan. Het schrijven in de Engelse taal is één van de doelen die in groep 7 centraal staan en waarop in groep 8 verder wordt doorgegaan. Als de thema-afsluiting in zicht komt wordt de winkel tot in de puntjes ingericht. Er worden Engelse ponden gemaakt waarmee betaald kan worden en Maaïke en Youssef hangen de klas vol met bordjes met de teksten 'sale' en '20 percent off'. Aan de kassa kan uitsluitend in het Engels worden afgerekend. "Would you like a receipt?"

Onze ervaringen sluiten volledig aan op de verschillende onderzoeken. Wij merken dat onze leerlingen die de Engelse taal als derde taal leren niet onderdoen voor de kinderen met Nederlands als moedertaal. Daarnaast is het voor de kinderen fijn dat ze allemaal bezig zijn met het leren van een nieuwe taal. Hierdoor starten ze op een gelijkwaardiger niveau en zijn er minder grote verschillen zichtbaar.

Bronnen:

- Broekhof, K. (2007). *Engels als derde taal*. In: Philipsen, K., E. Deelder, M. Bodde-Alderlieste (red.). *Early English: a good start! Conferentiebundel. Europees platform voor het Nederlandse Onderwijs, Den Haag, p.85-93*
- Oskam, S. (2005). *Praktische didactiek voor Engels in het basisonderwijs*. Uitgeverij Coutinho, Bussum.

Annemarie Slagter-Kool is werkzaam als groepsleerkracht van groep 8,
Ester van Oers is werkzaam als intern begeleider op basisschool De Archipel in Amsterdam.
Met dank aan alle leerkrachten van basisschool De Archipel voor hun mooie onderwijspraktijk.